در کنفرانس آنلاین شورای جهانی خشکبار بررسی شد

روندهای تولید و مصرف پسته در دنیا

سحر نفعی
مسئول روابط بین‌الملل
انجمن پسته ایران

پنل پستهٔ «کنفرانس آنلاین شورای جهانی مغزجات و خشکبار (INC)»، روز پنجشنبه ٦ خردادماه ١٤٠٠ با حضور نمایندگان کشورهای ایران، آمریکا، ترکیه و اسپانیا برگزار شد. بهروز آگاه، عضو هیئت امنای انجمن و سفیر این شورا در ایران، نمایندهٔ پسته ایران در این پنل بود و سایر اعضای پنل، مایک هومن از آمریکا، سرکان گرگولو نمایندهٔ ترکیه، کارلوس سوارز از اسپانیا بودند و مدیریت پنل برعهده میا کوهن از آمریکا بود.

پنل پسته با معرفی اعضای پنل آغاز شد، سپس نمودارهای آماری مربوط به تولید جهانی و وضعیت عرضه و تقاضای پسته ارائه و بررسی شد. ادامهٔ پنل به تحلیل چالش‌ها و فرصت‌های مربوط به قوانین و مقررات و مسائل جغرافیای سیاسی کشورها، پیش‌بینی آیندهٔ تولید پسته، روندهای مربوط به تقاضای پسته و در انتها پرسش و پاسخ اختصاص پیدا کرد. در ادامه مروری بر نکات مهم ارائه شده توسط اعضای پنل پسته خواهیم داشت.

حجم محصول جدید و عرضه و تقاضای پسته در سال محصولی جاری

مایک هومن

- با توجه به برآورده شدن نیاز سرمایی درختان پسته، سال جدید سال کم‌محصول خوبی برای صنعت پسته آمریکا محسوب می‌شود و پیش‌بینی جمع ماندهٔ پایان سال و محصول سال جدید برای پسته آمریکا، ۵۲۰ هزار تن تخمین زده می‌شود.

بهروز آگاه

- احتمال خطای ۱۰ الی ۱۵ درصدی در تخمین تولید پستهٔ سال محصولی ۰۰-۹۹ ایران وجود دارد.
- ماندهٔ انتقالی از سال محصولی ۰۰-۹۹ به سال محصولی جدید ۵ هزار تن برآورد می‌شود و تخمین سهم ارقام پسته در سال تجاری جدید برای رقم احمدآقایی ۳۶ درصد، رقم فندقی ۳۲ درصد، رقم کله‌قوچی ۱۷ درصد و رقم اکبری ۱۵ درصد برآورد می‌شود.
- صادرات پسته ایران تا پایان ماه هفتم تجاری (فروردین‌ماه) ۱۷۰ هزار تن (معادل خشک در پوست) گزارش شده‌است.
- بازارهای شرق دور و شبه قاره هند مقاصد اصلی پسته ایران بوده‌اند. با توجه به بهبود روزافزون وضعیت اقتصادی در چین معتقدیم این بازار پتانسیل رشد زیادی برای مصرف پسته دارد. همچنین، با توجه به جمعیت هند باید گفت که این کشور نیز پتانسیل مصرف بیش از ۱۰۰ هزار تن پسته دارد.

چالش‌ها و فرصت‌های مربوط به مقررات تجارت پسته

بهروز آگاه

- در خصوص بهبود وضعیت تراکنش‌های بانکی بین‌المللی در آینده خوشبین هستیم.
- مقررات مربوط به حدود فعلی باقیمانده سموم در بعضی مقاصد صادراتی، مانع جریان روان تجارت پسته است. از این رو لازم است فعالین صنعت پستهٔ دنیا در چارچوب استاندارد بین‌المللی کُدِکس برای اصلاح حدود مجاز باقیمانده سموم براساس منطق علمی با یکدیگر همکاری‌های لازم را داشته باشند.

کارلوس سوارز

- این فرصت که اسپانیا در اتحادیه اروپا است، یعنی دسترسی به کل بازار اروپا و معافیت از مسائلی مثل تعرفه‌های وارداتی که یک امتیاز تجاری محسوب می‌شود.
- اتحادیه اروپا یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان پسته در دنیا است و در خصوص مسائل بهداشتی از قبیل باقیمانده سموم و افلاتوکسین بسیار سخت‌گیرانه عمل می‌کند. ما با آگاهی به این مطلب محصولات کشاورزی تولید می‌کنیم و در واقع مجبوریم در چارچوب آن مقررات سخت‌گیرانه عمل کنیم، این موضوع برای ما یک فرصت محسوب می‌شود.
- از چالش‌هایی که در حال حاضر داریم تولید و عملکرد پایین است، هرچند تولید پسته در اسپانیا سالانه در حال افزایش است.

مایک هومن

- از جمله موانع تجاری پستهٔ آمریکایی پیچیدگی‌های حمل و نقل حاصل از شیوع ویروس کرونا بوده، اما بزرگ‌ترین چالش صنعت پسته کالیفرنیا تعرفه‌های وارداتی چین بوده‌است. همان‌طور که بهروز هم اشاره کرد بازار چین مهم‌ترین بازار صادراتی پسته است، اما موانع گمرکی این کشور تجارت پسته آمریکایی را تحت‌الشعاع قرار داده‌است.
- میزان صادرات پسته آمریکایی به این مقصد مهم صادراتی در سال محصولی جاری خوب بوده، هرچند اگر موانع تعرفه‌ای در کار نبود صادرات از این هم بهتر می‌شد. تقاضای این بازار همیشه بالا بوده و ما امیدواریم این مسائل حل شود. چینی‌ها عاشق پسته‌اند و ما تمام تلاشمان را می‌کنیم که پسته را تا جایی که می‌توانیم مقرون به‌صرفه به‌دست آنها برسانیم.

پیش‌بینی آیندهٔ تولید پسته

بهروز آگاه

- پراکندگی کشت پسته در مناطق مختلف ایران و تنوع ارقام، باعث پایداری تولید



پسته ایران شده و از اُفت شدید آن جلوگیری کرده‌است. در حال حاضر ۲۷ استان از ۳۱ استان ایران زیرکشت پسته است.

- کمبود آب روی کیفیت و کمیت عملکرد درختان پسته تأثیرگذار است؛ سالانه حدود ۱۰ هزار هکتار از سطح زیرکشت قدیمی پسته ایران از تولید خارج می‌شود، اما از طرف دیگر مناطق جدید زیرکشت می‌روند. در حال حاضر، سطح زیرکشت بارور پسته در ایران ۳۴۰ هزار هکتار برآورد می‌شود.
- تفاوت عملکرد درختان پسته در ایران از ۱۰۰ کیلوگرم در هکتار تا ٤ تن در هکتار متغیر است.
- روند تولید پسته در ایران به سمت ارقام کشیده از جمله احمدآقایی و اکبری است.
- تنوع جغرافیایی سطح زیرکشت پسته در ایران منجر به کاهش نوسانات تولید شده است.
- روند تولید پسته ایران طی ۱۰ سال گذشته، نشان‌دهندهٔ ثباتی است که در آینده ادامه پیدا خواهد کرد.

مایک هومن

- سطح زیرکشت پسته در آمریکا سالانه ۵ تا ۷ درصد افزایش پیدا می‌کند.
- اجرای قوانین طرح پایداری آب‌های زیرزمینی (سیگما) در آینده منجر به محدودیت تأمین آب مصرفی باغات خواهدشد.
- تقاضای روزافزون پسته منجر به رشد بازارها شده‌است.
- توسعه و بهبود روزافزون فعالیت‌های باغی در آمریکا باعث کاهش خسارت آفات شده‌است.

سرکان گرگولو

- در حال حاضر سطح زیرکشت بارور پسته در ترکیه ۲۱۹ هزار هکتار و عملکرد درختان ۵۰۰ کیلوگرم در هر هکتار برآورد می‌شود که عدد پایینی است. این در حالی است که سالانه به سطح زیرکشت پسته ترکیه اضافه می‌شود.
- تجهیز شدن باغات به سیستم‌های آبیاری و اجرای عملیات باغبانی مدرن به افزایش عملکرد درختان پسته ترکیه منجر خواهدشد.
- امیدواریم در آینده سهم عرضهٔ مغز پسته ترکیه در بازارهای بین‌المللی افزایش یابد.

کارلوس سوارز

- در سال محصولی ۱٤۰۱-۱٤۰۰، میزان تولید پسته اسپانیا ۳ هزار تن برآورد می‌شود.
- امروز تولید عمدهٔ پسته در اسپانیا به صورت دیم انجام می‌شود.
- در حال حاضر، سطح زیرکشت غیردیم بارور پسته در اسپانیا ۱۵ هزار هکتار تخمین زده می‌شود.
- افزایش سالانهٔ سطح زیرکشت غیردیم پسته در اسپانیا حدود ۲۵۰۰ هکتار است.
- پیش‌بینی میزان تولید طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده، ۱۰ الی ۱۵ هزار تن تخمین زده می‌شود.
- محوریت و تمرکز صنعت پستهٔ اسپانیا بر تولید ارگانیک استوار است.

روندهای مرتبط با تقاضای پسته

بهروز آگاه

- آمار ۷ ماههٔ صادرات پسته خشک در پوست ایران و آمریکا به مقاصد صادراتی نشان می‌دهد که امسال در مقایسه با ۱۰ سال گذشته، مجموع صادرات ایران و آمریکا در بالاترین سطح بوده‌است. این نشان‌دهندهٔ افزایش تقاضای پسته در دنیا است. بخشی از این افزایش مصرف مرهون در خانه ماندن به‌خاطر قرنطینه‌های کرونا و مصرف بیشتر پسته آجیلی بوده‌است. به هر حال، ما امیدواریم این روند افزایش مصرف به‌طور روزافزون ادامه پیدا کند.
- با توجه به روند افزایشی تولید پسته در کشورهای تولیدکننده، باید برای رشد مصرف و تقاضا، خصوصاً در بازارهای جدید تلاش کرد.
- حفظ کیفیت یکنواخت و ثبات قیمتی در عرضه، عوامل کلیدی برای افزایش مصرف و رشد بازار پسته محسوب می‌شوند.
- در بازارهای جهانی، پتانسیل بالای عرضهٔ محصولات جانبی پسته ایرانی از جمله مغز پسته، روغن پسته و مغز سبز وجود دارد.

مایک هومن

- همان‌طور که بهروز توضیح داد، حفظ کیفیت یکنواخت و ثبات قیمتی در عرضه، عوامل کلیدی برای افزایش تقاضا محسوب می‌شوند. ماندهٔ انتقالی محصول آمریکا از سال محصولی جاری به سال جدید قابل توجه است. این موضوع منجر به ثبات قیمت‌ها خواهد شد و با ثبات قیمت‌ها تقاضای پسته نیز افزایش خواهد یافت.
- مصرف کنندگان همیشه دنبال آجیل‌های سالم‌اند، مخصوصاً محصولی که منبع پروتئین گیاهی باشد برایشان خیلی باارزش است. می‌دانیم که پسته هر دو این خصوصیات را دارد. ما همه به این موضوع واقفیم، اما خیلی از مصرف‌کنندگان نمی‌دانند. بنابراین، باید تلاش کنیم تا این پیام را هرچه بیشتر و بیشتر به همه مصرف‌کنندگان پسته برسانیم.